

MUZEJI IVANA MEŠTROVIĆA

Strateški plan Muzeja Ivana Meštrovića
2016. – 2018.

Split, rujan 2015.

Sadržaj

UVOD	3
Opis organizacije	3
VIZIJA I MISIJA	4
Misija	4
Vizija	4
Vrijednosti koje ustanova promiče	4
ANALIZA STANJA I OKRUŽENJA.....	4
Analiza stanja	5
SWOT analiza	8
Analiza okruženja - dionika	9
Analiza okruženja - korisnika	9
Analiza budućih trendova i mogućnosti razvoja	10
STRATEŠKI CILJEVI	11
Obrada muzejske građe i stručni rad	11
Prikupljanje, zaštita i očuvanje muzejske građe	11
Razvoj muzejske infrastrukture, povećanje prostornih kapaciteta i ulaganje u ljudske resurse	12
Komunikacija rezultata stručnog rada i povećanje vidljivosti muzeja u zajednici	13
OČEKIVANI ISHODI	16

UVOD

OPIS ORGANIZACIJE

Muzeji Ivana Meštrovića nacionalna su muzejska ustanova posvećena očuvanju, istraživanju i promicanju djela i života Ivana Meštrovića (1883, Vrpolje, Hrvatska – 1962, South Bend, Indiana, SAD), jednog od najistaknutijih hrvatskih umjetnika prve polovice 20. stoljeća, koji je djelovao kao kipar, slikar, arhitekt i pisac.

Darovnim ugovorom iz 1952. godine, sklopljenim između Ivana Meštrovića i tadašnje Narodne Republike Hrvatske, Ivan Meštrović darovao je hrvatskom narodu obiteljsku kuću i atelijer u Zagrebu (kasnije adaptiranu u izložbeni prostor *Atelje Meštrović*), obiteljsku vilu s atelijerima u Splitu (kasnije prenamijenjenu u izložbeni prostor *Galerije Ivana Meštrovića*), sakralno-umjetnički kompleks Meštrovićeve *Crikvine - Kaštilac* u Splitu i grobnicu obitelji Ivana Meštrovića - *Crkvu Presvetog Otkupitelja* kod Otavica. K tomu, Ivan Meštrović je darovao i određen broj svojih umjetničkih djela koja čine temelj fundusa spomenutih muzeja.

Do 1991. godine Galerija Ivana Meštrovića u Splitu u čijem sastavu je i kompleks Meštrovićevih Crikvina - Kaštilca, djelovala je kao samostalni muzej, Atelijer Meštrović u Zagrebu pod upravom Gradske galerije suvremene umjetnosti, zatim Galerija grada Zagreba, a Crkva Presvetog Otkupitelja pod upravom Muzeja Drniške krajine.

Sabor RH donio je 1991. g. Zakon o Fundaciji Ivana Meštrovića, čime je utemeljena Fundacija Ivana Meštrovića, javna ustanova u kulturi, koja je administrativno objedinila ostavštinu Ivana Meštrovića, s administrativnim sjedištem u Zagrebu, Mletačka 8. Sabor RH donosi 2007. g. Zakon o Muzejima Ivana Meštrovića, administrativno sjedište prebacuje se u Split, Šetalište Ivana Meštrovića 46.

Osnovna zadaća Muzeja Ivana Meštrovića je stručna obrada djela, zaštita i očuvanje darovanih objekata i djela, te njihovo primjereno predstavljanje javnosti. Djelatnost Muzeja podrazumijeva i širu, potpunu povijesno-umjetničku obradu života i stvaralaštva Ivana Meštrovića. Valorizaciju i popularizaciju Meštrovićeva opusa i njegova doprinosa kiparstvu 20. stoljeća stručni djelatnici Muzeja ostvaruju putem izložbi, izdavačke i publicističke djelatnosti te edukativnih programa. Redovitu djelatnost i posebne programe Muzeja financira Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, dio programske djelatnosti financiran je od strane proračuna Grada Splita i Grada Zagreba. Muzeji ostvaruju prihode i od prodaje ulaznica, publikacija i suvenira te davanja na korištenje prostora ustanove za razna javna događanja.

U Muzejima je zaposleno 30 djelatnika.

Osnivač Muzeja je Republika Hrvatska. Muzejima upravlja Muzejsko vijeće koje se sastoji od pet članova, od kojih tri imenuje Ministarstvo kulture RH, a dva člana imenuje Stručno vijeće i Radničko vijeće, ili ako ono nije utemeljeno između radnika ga imenuju radnici na slobodnim i neposrednim izborima.

Ravnatelj Muzeja imenuje Ministar kulture RH.

VIZIJA I MISIJA

MISIJA

Misija ustanove Muzeji Ivana Meštrovića je očuvanje baštine koju je Ivan Meštrović svojom Darovnicom ostavio hrvatskom narodu, te drugih darovanih i na drugi način pribavljenih umjetnina. Na prvome mjestu je očuvanje pokretne i nepokretne baštine te sustavno znanstveno istraživanje građe. Uz zaštitu i istraživanje građe, muzeji putem edukacija utječu na kvalitetu života zajednice, a suradnjom sa suvremenim umjetnicima i na aktualiziranju skulpture kao umjetničkog izričaja.

VIZIJA

Vizija ustanove Muzeji Ivana Meštrovića je unaprijediti stupanj zaštite muzejskih zgrada i fundusa suvremenim muzeološkim sredstvima. Ulaganjem u ljudske resurse cilj je dobiti što kvalitetnije stručnjake na relevantnim područjima (kustosi, pedagozi, muzejski tehničari, upravljanje u kulturi). Ulaganjem u infrastrukturu i poboljšanje uvjeta, stvaraju se preduvjeti za pozicioniranje ustanove kao faktora koji svojom djelatnošću pridonosi općoj kvaliteti života putem prezentacije građe, znanstvenih spoznaja i edukacije. Nacionalna ustanova eminentnog umjetnika kao centar istraživanja skulpture.

VRIJEDNOSTI KOJE USTANOVA PROMIČE

Ustanova promiče profesionalnost i etiku u radu te vrednovanje baštine, njenu komunikaciju i interpretaciju u svrhu podizanja svijesti i senzibilizacije okruženja. Jednako tako, Muzeji potiču otvorenost, dostupnost i suradnju s lokalnom i stručnom zajednicom.

ANALIZA STANJA I OKRUŽENJA

ANALIZA STANJA

Muzeji se bave slijedećim aktivnostima:

- istraživanje života i djela Ivana Meštrovića
- zaštita, obrada i proučavanje građe
- izložbena djelatnost
- publikacijska djelatnost (katalozi izložbi, vodiči i studije)
- restauracija umjetnina
- održavanje zgrada i infrastrukture
- edukativna djelatnost (radionice, predavanja)
- organizacija događanja u prostorima Muzeja (koncerti, promocije, predstave, kongresi, predavanja)
- iznajmljivanje prostora za razna privatna i javna događanja

Zaštita, obrada i proučavanje građe:

Atelijer Meštrović, Zagreb

Fundus Atelijera Meštrović je u potpunosti unesen u računalni program M++: Fundus Atelijera Meštrović, 373, 0 neinventiranih, 373 u bazi M++

Do kraja 2016. godine obradit će se 25% građe koja je već unesena u M++, a koja je u nedovršenom stupnju obrade. Obrada se konstantno provodi, te se nadograđuju postojeći podaci.

Pohrana: 88 djela je uneseno u Knjigu pohrane koja se vodi u računalnom programu M++, potrebno je još unijeti 999 nacrt

Veći dio nacrti treba restauratorsko konzervatorske radove. Potrebna je digitalizacija građe.

Knjižnična građa ne obrađuje se u posebnom programu već je unesena u Excel tablicu, sustavno se unosi i sadrži 1636 naslova.

Plakatoteka (fond plakata) se vodi u M++ i uneseno je 120 jedinica, od njih 160.

Sekundarna muzejska dokumentacija vodi se u računalnom programu S++:

- Hemeroteka (sustavan unos, 2400 jedinica)
- Fototeka (započet unos fotografija, do sada je uneseno 700 fotografija)
- Fonoteka (sustavan unos, 485 jedinica)
- Videoteka (sustavan unos, 480 jedinica)
- Filmoteka (sustavan unos, 55 jedinica)
- Knjiga evidencije o izložbama (potrebno je cijeli fond unijeti u bazu)
- Knjiga evidencije o događanjima (sustavan unos, 79 jedinica)
- Dijateka (započeto s obradom, plan 2017.)
- Knjiga evidencije o pedagoškoj djelatnosti (sustavan unos, 20 jedinica)
- Knjiga negativa (uneseno 250 jedinica)

Arhiva je tek na početku obrade (i naša i Meštrovićeva). Potrebno je izvršiti konzervatorske i restauratorske zahvate na fotografijama i nacrtima. Fotografije, nacрте, negative i pisma potrebno je skenirati.

Galerija Meštrović, Split

Fundus i pohrana Galerije Meštrović u potpunosti su uneseni u računalni program M++: Fundus Galerije Meštrović 997, pohrana Galerije Meštrović 123, 0 neinventiranih, 1290 u bazi M++.

Na primarnoj razni obrađeno je 100%, a viši stupanj obrade sustavno se nadopunjuje novim saznanjima ovisno o rezultatima stručnog i znanstvenog rada.

Knjižnična građa ne obrađuje se u posebnom programu već je unesena u Excel tablicu, sustavno se unosi i sadrži 3090 naslova i 320 naslova „Meštrovićeve biblioteke“.

Sekundarna muzejska dokumentacija vodi se u računalnom programu S++ ili u Excelu:

- Hemeroteka (Excel, sustavna obrada novim unosima, 2374 jedinica)
- Fototeka (Excel, digitalizirano 2681 jedinica, ukupan broj predmeta 2500 – u stalnom razvoju; broj inventiranih 2280, ukupan broj inventarnih oznaka 2681)
- Fond audio-vizualnih zapisa (Excel, ukupan broj predmeta 204, obrađeno 204, sustavna obrada novim unosima)
- Knjiga negativa (ukupan broj predmeta 3733, u Excelu obrađeno 1100, u S++ uneseno 250 jedinica, digitalizirano 1100)
- Plakatoteka (Excel, ukupan broj predmeta 116, broj inventiranih 116, sustavna obrada novim unosima)
- Planoteka (Excel, ukupan broj predmeta 129, broj inventiranih 129, sustavna obrada novim unosima)
- Knjiga evidencije o izložbama (Excel, ukupan broj predmeta 45, broj inventiranih 45, sustavna obrada novim unosima, u 2017. 100% unos u S++)
- Evidencija o izdavačkoj djelatnosti (Excel, ukupan broj predmeta 36, broj inventiranih 36, sustavna obrada novim unosima, u 2017. 100% unos u S++)
- Evidencija o stručnom i znanstvenom radu (S++, ukupan broj predmeta 55, broj inventiranih 40, sustavna obrada novim unosima)
- Evidencija o restauratorsko-konzervatorskim zahvatima (S++, zahtjeva reviziju 2017. – 2019., ukupan broj predmeta 90, broj inventiranih 90)
- Evidencija o edukativnoj djelatnosti (Excel, ukupan broj predmeta 59, inventirano 59, plan 2017. – 2019. unos u S++)

Arhiva je obrađena u Excelu 60%, a u razdoblju 2017. – 2019. planirano je obraditi 90%.

Održavanje zgrada i infrastrukture:

Svaka od sastavnica ima svoje infrastrukturne probleme i velike zahtjeve za obnovom i nadopunom prostora prije svega radi dotrajalosti, a zatim radi neadekvatnog zadovoljenja potreba većeg broja korisnika koji se javlja zbog rasta zanimanja korisnika kulturnog turizma.

Atelijer Meštrović, Zagreb

Kompleks kuća na Gornjem gradu u Zagrebu Ivan Meštrović kupuje i obnavlja tijekom 20-ih godina. Danas osim stalnog postava i bogate arhive koju čuva, Atelijer otvara svoja vrata i povremenim izložbama Meštrovićevih djela i djela suvremenih umjetnika. Atelijer je također i prostor prikladan za organizaciju prijema, vjenčanja, prezentacija, promocija, skupova, radionica i sl. Budući da se nalazi u blizini hrvatskog Sabora često prima strane delegacije i upoznaje ih s umjetnošću Ivana Meštrovića. Lokacija zbog čimbenika vremena treba saniranje i rekonstrukciju, poboljšanje infrastrukture, kao i unaprjeđenje

kulturno – turističke ponude. Potrebna je rekonstrukcija kuće, opremanje prostora za edukativne radionice, prezentacije i predavanja.

Galerija Meštrović, Split

Galerija s mediteranskim vrtom posebna je lokacija zbog spoja arhitekture zgrade koju je Ivan Meštrović izgradio kao ljetnu rezidenciju svoje obitelji tijekom 30-ih godina prošloga stoljeća i vrta ispunjenog mediteranskim raslinjem odakle pogled puca na srednjodalmatinske otoke i Splitska vrata. Galerija je neizostavna točka turističkih obilazaka, kao i iznimna lokacija za organizaciju raznih javnih i privatnih događanja. Potrebe organizacije kulturno – turističkih programa nije moguće uvijek ispuniti radi stanja same građevine i ne udovoljavanja uvjetima koje kvalitetna kulturno – turistička ponuda postavlja. Ovo je jedna od najatraktivnijih pozornica u gradu Splitu i zasigurno bi upravo u tom segmentu bila od velike koristi građanima i stranim i domaćim posjetiteljima (pozornica Splitskog ljeta, koncertni ciklusi, Večeri francuske šansone i sl.). U svrhu toga da Galerija zaista i postane pozornica i dodatni turistički sadržaj potrebna je potpuna obnova glavne zgrade i vrta uz potrebne intervencije i nužnu infrastrukturu (dodatni toaleti, pozornica, audio oprema i sl.)

Meštrovićeve Crikvine – Kaštilac, Split

Renesansna utvrda koju Meštrović otkupljuje i tijekom 30-ih godina preoblikuje u crkvicu s klaustrom u kojoj bi se održavale mise na narodnom jeziku. Posebno naglašava svoju želju da crkvice bude otvorena i dostupna prije svega narodu koji svoju veliku utjehu nalazi u vjeri. Crkvice i klaustar su danas jedna od najpoželjnijih lokacija za održavanja vjenčanja i koncerata prije svega klasične glazbe (Kaštilac je sad već tradicionalno glazbena i scenska pozornica Splitskog ljeta). Infrastruktura same lokacije i prilaznih putova ne zadovoljava potrebe suvremenih korisnika.

Crkva Presvetog Otkupitelja, kod Otavica

Posljednje počivalište Ivana Meštrovića i članova njegove obitelji. Nalazi se na brežuljku u Petrovom polju, pored Otavica u općini Ružić. Crkva je sastavnica Muzeja i otvorena je za posjetitelje, u podnožju brežuljka postoji muzejska prodavaonica i sanitarni čvor. Muzeji blisko surađuju s lokalnom zajednicom koja često prostor koristi za obilaske, nastupe kulturno – umjetničkih društava i prezentaciju narodnih običaja kraja. Muzeji sudjeluju u promociji drugih lokacija koje su vezane uz Ivana Meštrovića (obiteljska kuća, škola, antimalarična stanica, crkva) i njeguju suradnju s lokalnom zajednicom. Ulaganje u infrastrukturu, nove sadržaje i promociju prijeko je potrebno jer prostor ne može zadovoljiti potrebe korisnika.

SWOT ANALIZA

	POZITIVNO	NEGATIVNO
UNUTRAŠNJI ČIMBENICI	<p>SNAGA / STRENGHT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bogatstvo građe • Postignuta vjerodostojnost putem projekata, izložbi i izdanja • Turistička prepoznatljivost lokacije, frekventna turistička destinacija • Paleta proizvoda i suvenira koji prate izložbu ili katalog • Poslovni sustavi (financije, nabava i ugovaranje, materijalne evidencije, kadrovi i sl.) u dovoljnoj mjeri su podržani informatičkom tehnologijom (IT sustavom) • Dobro njegovani vrtovi i prostori • Dobri rezultati posjeta i prodaje • Raznovrsnost programa • Dobar imidž i reputacija lokacije 	<p>SLABOST / WEAKNESSES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opća dotrajalost zgrada MIM-a • Dotrajali podrumski prostor-depo u Galeriji Meštrović • Manjkavost web-stranice • Najslabija karika u sustavu MIM-a stanje sigurnosti zgrada i posljedično građe u njima • Visoki troškovi održavanja zgrada ustanove • Kadrovska podkapacitiranost • Nedostatak pojedinih kompetencija
VANJSKI ČIMBENICI	<p>PRILIKE / OPPORTUNITIES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suradnja s inozemnim partnerima • Razvoj projekata poput <i>Umjetnik kod Meštrovića</i> i <i>MeštArt</i> • Aplikiranje na europske programe i fondove • Suradnja s drugim muzejsko-galerijskim ustanovama na zajedničkim projektima • Stvaranje nove publike • Uvođenje novih sadržaja u muzejsku djelatnost • Unaprjeđenje ukupnog poslovanja kroz implementaciju suvremenih informatičkih rješenja i redizajniranje poslovnih procesa • Izradba suvenira i proizvoda sa istaknutim brandovima • Usvajanje novih znanja i vještina • Rastuća uloga Muzeja u društvenom, kulturnom, prosvjetnom i turističkom životu 	<p>PRIJETNJE / THREATS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Problematika autorskih prava • Neslaganje i mimoilaženje u stavovima i mišljenjima s nasljednicima Ivana Meštrovića • Visoki režijski troškovi • Susjedstvo u Zagrebu i osobito u Kaštilcu stalni su izvor opasnosti od požara ili provale • Utjecaj gospodarske financijske krize • Smanjene sredstava za redovitu i programsku djelatnost • Rast troškova poslovanja • Izostanak međusektorske suradnje na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini • Nemogućnost iznalaženja fikcijskih rješenja za problematiku otkupa djela

ANALIZA OKRUŽENJA - DIONIKA

Muzeji Ivana Meštrovića nacionalna su ustanova, a svaka od sastavnica svojim djelovanjem aktivno utječe, sudjeluje i doprinosi kvaliteti kulturno-turističke ponude na svome području kao i razini sadržaja za posjetitelje i lokalnu zajednicu (Atelijer Meštrović u Zagrebu, Galerija Meštrović i Kaštilac u Splitu, Crkva Presvetog Otkupitelja u Ružiću kod Otavica).

Svojim djelovanjem u zajednici Muzeji su se nametnuli kao važan čimbenik sa značajnim utjecajem na kvalitetu života lokalne zajednice.

Suradnja s drugim muzejskim ustanovama od ključne je važnosti radi razmjene stručnih i praktičnih znanja i iskustava, kao i razmjene izložbi, radova i publikacija. Muzeji Ivana Meštrovića u proteklim su godinama ostvarivali izuzetno dobre suradnje s drugim domaćim i stranim muzejskim ustanovama (Musée Rodin, Pariz; Victoria and Albert, London; Umjetnički paviljon, Zagreb; Umjetnička galerija, Dubrovnik; Spomen galerija Ivana Meštrovića, Vrpolje...), a suradnje su rezultirale kvalitetnim izložbenim i drugim projektima.

Odgojno-obrazovne i znanstvene ustanove izuzetno su važni dionici i potencijalni partneri budući da im je misija, jednako kao i Muzejima, kontinuiran i kvalitetan rad na edukaciji i unaprjeđenju razine kulture i znanja. Muzeji Ivana Meštrovića obrazovne i slične ustanove vide kao važnog partnera i dionika u provedbi različitih projekata i programa kojima je cilj odgoj, edukacija i kvalitetan razvoj grupa i pojedinaca kao dijela društva u cjelini.

Sve regije u kojima se nalaze sastavnice Muzeja Ivana Meštrovića bilježe kontinuiran rast i napredak u turističkom sektoru. Gradovi Zagreb i Split bilježe konstantne poraste posjećenosti i profiliraju se kao specifične turističke destinacije, a blizina grada Šibenika i nacionalnog parka Krka itekako su povoljni čimbenici koji utječu na porast posjetitelja u Otavicama. Iz svega navedenoga proizlazi nedvojbeno važnost povezivanja s turističkim zajednicama na svim razinama (nacionalna, županijska, gradska), turističkim agencijama, destinacijskim menadžmentom i pojedincima koji rade u turizmu. Aktivno sudjelovanje u kulturno-turističkoj ponudi Muzeji postaju aktivnim čimbenikom koji vlastitim doprinosom mogu utjecati na pitanje i mogućnost samoodrživosti.

Kroz povećanje razine vidljivosti u društvenoj zajednici i povezivanjem s poslovnim i društvenim sektorom, stvaranje komunikacijske platforme i primjene suvremenih tehnologija, Muzeji i u poslovnom sektoru postaju važan dionik.

Muzeji imaju poziciju koja im omogućava povezivanje društvenog i poslovnog sektora, umrežavanje kojih je na svekoliku korist društvenoj zajednici.

Otvaranje prema širokom krugu korisnika Muzeji se postavljaju kao izuzetna snaga budućih društvenih promjena. Muzeji postaju mjesto svakodnevnog života, mjesto postavljanja novih pitanja i razvoja kritičkog mišljenja, očuvanja i komunikacije kulturnog identiteta što dovodi do stvaranja boljšeg društva i služenja društvenoj zajednici kao najvažnijem dioniku.

ANALIZA OKRUŽENJA – KORISNIKA

Porast turističkih dolazaka u gradovima Zagrebu i Splitu bitno utječe na broj posjetitelja Muzeja Ivana Meštrovića. Turisti kao najbrojniji posjetitelji čine turistički sektor i primarnim i brojčano vodećim korisnikom ponude muzejske ustanove.

Ulaganje u edukativne projekte i sadržaje od velike je koristi kompletnom obrazovnom sustavu – od najmlađih vrtičkih posjetitelja, preko srednjoškolaca i studenata pa do umirovljenika koji polaze

edukativne programe. Učenje kroz praksu i sadržajno kreativno izražavanje ima brojne beneficije i prednosti pred drugim metodama učenja, što treba voditi do povećanja brojke korisnika muzejske ponude iz područja obrazovanja.

Jačanjem svijesti o važnosti kulturne baštine i vrijednostima koje se nalaze u Muzejima postupno se povećava broj individualnih posjeta. Dodatno ulaganje u kvalitetne sadržaje i kontinuiran rad na povećanju informacija o dostupnosti kulturnih i kreativnih ponuda nužno je radi privlačenja individualnih posjeta iz okruženja.

Suradnja s kulturnim udrugama (*Prokultura*) također je od velike važnosti budući da se organizacijom raznolikih događanja (ciklus koncerata *Umjetnost bez granica*, ciklus predavanja *Splitski kulturni susreti*, obilježavanje Međunarodnog dana glazbe, večer francuske šansone) široj publici nude lako dostupni i besplatni sadržaji visoke kvalitete i vrijednosti.

ANALIZA BUDUĆIH TRENDOVA I MOGUĆNOSTI RAZVOJA

Na osnovu dosadašnjeg iskustva nastaviti će se i s razvojem projekata poput *Umjetnik kod Meštrovića* (Bourek 2010., Trebotić 2011., Stošić 2012., Vasko Lipovac 2013., Marija Ujević Galetović 2014., Auguste Rodin 2015., najava za 2016.: Kažimir Hraste), ali i projektima poput *MeštArt-a* ili *Meštrović: Nova dimenzija* koji su i do sada obuhvatili široki spektar stvaralaštva od suvremene skulpture, preko performansa i Street Arta do glazbenog stvaralaštva (od pop rocka do suita ozbiljne glazbe).

Povezivanje sa srodnim domaćim i inozemnim ustanovama s ciljem realizacije izložbenih i edukativnih programa kao i razmjena stručnih znanja i iskustava.

Planira se daljnja obrada, dodatno osuvremenjivanje i otvaranje naših biblioteka i baza podataka (pri čemu se dovršava opsežan posao konverzije raznih informatičkih programa inventarizacije u jedinstveni program M++, te prateće programe). Nastaviti će se digitalizacije građe i izvora, hemeroteke. Posebno će se posvetiti nastavku 3D skeniranja drvenih, i kamenih skulptura, a postupno i bronce. Time se otvaraju pretpostavke za postignuće cilja da Muzeji postanu nezaobilazno središte za istraživanje skulpture uopće pri čemu se planira suradnja s institucijama, umjetničkim akademijama i institutima.

Popularnim događanjima i manifestacijama koje su srodne svim projektima te njeguju spoznaju o Meštroviću i ustanovi, postižu se nove vrijednosti što je osobito važno ukoliko želimo potaknuti zanimanje šire javnosti za djelatnost Muzeja. Široka paleta proizvoda i suvenira koji prate izložbu ili katalog bit će i dalje prioritet u marketinškim aktivnostima.

Važnost daljnjeg ulaganja u očuvanje, održavanje, obnovu i razvoj resursa i infrastrukture Muzeja nalaže se i kao razvojni korak u konkurentnosti ustanove u mnogim aspektima, prvenstveno u modernizaciji i osuvremenjivanju rada kustosa i drugih stručnjaka, ali i dostupnosti javnosti.

Osiguravanje boljih i sigurnijih uvjeta rada svih zaposlenih stalnim apliciranjem novih znanja i uz nabavku i korištenje suvremenih tehničkih sredstava.

STRATEŠKI CILJEVI

OBRADA MUZEJSKE GRAĐE I STRUČNI RAD

Obrada građe, nastavak unosa podataka u računalne sustave i digitaliziranje jedan su od strateških ciljeva.

U svrhu stručne obrade muzejske građe nužno je poticanje permanentnog i cjeloživotnog obrazovanja stručnih djelatnika kroz aktivno sudjelovanje na brojnim znanstvenim skupovima, simpozijima, seminarima i radionicama. Na ovaj način i djelatnici i ustanova pokazuju svoj status i važnost unutar struke te stječu nova znanja i stručne kontakte, što se nužno odražava i na razvoj ustanove (prije svega u pogledu obrade građe) te njen imidž.

Kao temelj stručnog rada nužno je daljnje ulaganje u fondus i kapacitete muzejske knjižnice.

PRIKUPLJANJE, ZAŠTITA I OČUVANJE MUZEJSKE GRAĐE

Trenutno stanje i razina opremljenosti muzejskih depoa neprimjerena je statusu ustanove. Za veliki dio depoa nužno je temeljito uređenje i adaptacija prostora za smještaj muzejskog fondusa i pohrane. Stoga je jedan od prioriteta poboljšanje uvjeta depoa, te stvaranje uvjeta za arhivu.

U svrhu daljnjeg očuvanja građe ali i njene diseminacije nužno je provoditi digitalizaciju, u prvom redu dvodimenzionalne građe (novina, plakata, sitnog tiska, fotografija, nacрта) koji se i najčešće daje na korištenje krajnjim korisnicima (prije svega istraživačima). Digitalizacija je nužna prvenstveno u svrhu zaštite građe, ali i njene lakše naknadne komunikacije i interpretacije prema krajnjim korisnicima.

Otkup umjetnina od nasljednika Ivana Meštrovića i drugih imatelja

Osnova identiteta nacije je njezina kulturna baština. Način na koji se društvo skrbi za svoj baštinu i naslijeđe govori i o njegovoj vrijednosti.

Jedan od najvećih problema koji ustanova Muzeji Ivana Meštrovića ima od svoga osnutka je problem otkupa djela koja se nalaze u pohranama Muzeja. Tijekom svoje povijesti Muzeji su, uz potporu Ministarstva kulture, dio djela otkupili dok su pojedina djela bila darovana od strane nasljednika i drugih osoba.

Prioritet je Muzeja Ivana Meštrovića sva Meštrovićeva djela zadržati u Hrvatskoj, odnosno u vlasništvu RH. Potrebno je donijeti strategiju otkupa u suradnji s resornim ministarstvom i osnivačem, ovisno o prioritetu otkupa (prema listama kreiranim temeljem procjena kustoskog tima). Nakon detaljne revizije umjetnina u pohranama prema njihovoj vrijednosti i vlasništvu, a sukladno prioritetu otkupa po značaju djela, zadat će se vremenski okvir i definirati planirana financijska konstrukcija. Obzirom na ograničene resurse i u ovome segmentu, namjera je osnivanje zaklade čija bi osnovna djelatnost bila prikupljanje sredstava za strateški, kontinuirani i pravovremeni otkup, koji tako ne bi bio uvjetovan vremenskim pritiscima koji su se pojavljivali u dosadašnjim slučajevima otkupa.

Osnivanjem zaklade povećala bi se svijest i javni angažman javnosti i lokalne zajednice koji bi na ovaj način postali dionici očuvanja svoje kulturne baštine, čime bi se povećala svijest, a i otvorili novi smjerovi razvoja potencijala Hrvatske kao nacije kulture.

Trenutno Muzeji imaju ponude nasljednika Ivana Meštrovića za otkupom djela iz pohrane u vrijednosti 10.041.880,00 kn. Hitan je otkup djela koja su prošla zakonsku proceduru prvokupa i mogu biti prodana trećim osobama budući da se korisnici prava prvokupa nisu očitovali u zakonskim rokovima o namjeri otkupa. Nužno je hitno pribaviti 2.300.000,00 kn za otkup djela *Pietà* koje se nalazi u stalnom postavu Galerije Meštrović. Kao i daljnjih 684.000,00 kn za otkup još pet djela koja su također prošla zakonsku proceduru prvokupa (cijena pojedinih djela po ponudi koju imamo bi se mogla i smanjiti).

Potrebno je zauzeti stav osnivača Muzeja Vlade RH i Ministarstva kulture o otkupnoj politici prema prioritetima i donijeti petogodišnji/ desetogodišnji plan otkupa.

Iskazane su samo vrijednosti za otkup dvoje od četvero nasljednika Ivana Meštrovića.

Uz navedeno, svakodnevno se susrećemo s raznim ponudama trećih imatelja Meštrovićevih djela. Pojedina ponuđena djela se otkupljuju vlastitim sredstvima ovisno o trenutno raspoloživim financijskim mogućnostima.

RAZVOJ MUZEJSKE INFRASTRUKTURE, POVEĆANJE PROSTORNIH KAPACITETA I ULAGANJE U LJUDSKE RESURSE

Prostor

Građevine koje čine Muzeje Ivana Meštrovića zaštićeno su kulturno dobro te kao takve jedan od prioriteta za očuvanje. Svaka od jedinica ima svoju prošlost upravljanja, obnove i restauracije. Do sada, radi ograničenih resursa i ostalih okolnosti, nije provedena cjelovita i sustavna obnova. Saniranje dotrajalih građevina iz prve polovice 20. stoljeća jedan je od prioriternih ciljeva Muzeja Ivana Meštrovića.

Ulaganje u prostor i sanacije jedan su od najvećih izazova radi izdašnih sredstava koje zahtijevaju, trajanja aktivnosti i rukovoditeljskih napora koje iziskuju, ali jednako tako su esencijalni za obavljanje primarnih zadaća, a to su očuvanje i izlaganje baštine i umjetnosti Ivana Meštrovića. Bez kvalitetne obnove svake od zgrada koje čine Muzeje Ivana Meštrovića nema ni čvrstog temelja iz kojeg će krenuti sve ostale misije i zadaće muzejske ustanove. Neadekvatni prostori za čuvanje i izlaganje, infrastruktura koja nije u stanju odgovoriti potrebama i stručnjaka koji rade, ali i posjetitelja, zapreka su pravom i sustavnom rastu ustanove.

Sukladno žurnosti svakog pojedinog zahvata, raspoloživim financijskim sredstvima i programu rada, obnova je prioritet s kojim se već započelo. Sredstva za obnovu i restauraciju osigurat će se iz sredstava Ministarstva kulture, vlastitih sredstava i sredstava iz fondova Europske zajednice (prijave u procesu razmatranja).

Nastavno na sve gore navedene potrebe i probleme, obavljen je terenski izvid i dobiveno mišljenje stručnjaka koje uključuje i procjenu troškova potrebne sanacije. Temeljem preporuka za sanaciju i projekcija troškova, obnova i rekonstrukcija su prioriteti.

Ostvarenje ove strateške točke i njenih ciljeva ovisi o kapitalnim investicijama koje će se provoditi sustavno i u najužoj suradnji s resornim ministarstvom.

Ljudski resursi

Sustavno i plansko ulaganje u edukaciju i razvoj stručnih potencijala djelatnika. Poticanje stvaranja mreže partnerstva u lokalnim i regionalnim okvirima kao i u sektorskom i međusektorskom području.

Timskim radom sa svim stručnim djelatnicima Muzeja cilj je raditi na kreiranju kvalitetnih stručnih i popularnih programa. Od svakog djelatnika, u njegovom djelokrugu, očekuje se predlaganje i ostvarenje programa stručnih aktivnosti u skladu s misijom i vizijom ustanove. Program stručnog rada odnosi se na postizanje sinergije među djelatnicima koji će svojim stručnim znanjima i profesionalnim djelovanjem dovesti do unaprjeđenja rada i aktivnosti u Muzejima. Postizanjem homogenosti unutar ustanove, odnosno usklađenim radom svih djelatnika unutar njihovog djelokruga, postiže se i bolji rezultat ustanove u međuinstitucionalnim programima i suradnjama.

Poseban naglasak programa stručnog rada je na pronalasku načina dosezanja do publike i korisnika kulturnih sadržaja i pozicioniranja Muzeja među najvažnije nacionalne muzejske ustanove.

KOMUNIKACIJA REZULTATA STRUČNOG RADA I POVEĆANJE VIDLJIVOSTI MUZEJA U ZAJEDNICI

Stalni postavi

Aktivnosti programa stručnog rada, osim izložbenog programa, uključuje i nužnost kreiranja novog stalnog postava u Atelijeru Meštrović i u Galeriji Meštrović. Tijek vremena ostavio je traga na stalnom postavu u Atelijeru Meštrović i u Galeriji Meštrović, a uslijed promjena koje su se dogodile radi odnošenja umjetnina iz pohrane Muzeja, postavi ne izgledaju kako su izgledali u trenutku kad su projektirani. Promjene koje su se u međuvremenu dogodile u suvremenoj muzeologiji također postavljaju nove, i do sada ne viđene zahtjeve kako struke tako i publike. Temeljem svega navedenog proizlazi nužnost kreiranja novog stalnog postava što je jedna od primarnih ciljeva strategije.

Muzeji Ivana Meštrovića kao centar istraživanja skulpture

Uvjeti u prostorima Muzeja Ivana Meštrovića, naslijeđe koje nam je umjetnik ostavio na čuvanje i istraživanje, idealna su polazišna točka za stvaranje centra u kojem će se moći istraživati umjetnost Ivana Meštrovića, ali i skulptura uopće. Prostori su prikladni za povremena i stalna izlaganja, postojeći programi *Mešstart* i *Umjetnik kod Meštrovića* već su pokazali kako sinergija suvremene umjetnosti i Meštrovićeve umjetnosti funkcionira, otvara nova pitanja, pokazuje do sada ne viđene smjernice i dovodi do novih spoznaja. Namjera je otvoriti knjižnicu za javnost, stvoriti uvjete za učenje i istraživanje, te dopustiti da Muzeji ne budu samo mjesto čuvanja umjetnosti, nego i mjesto rađanja nove umjetnosti.

Centar istraživanja skulpture pružat će uvjete studentima, znanstvenicima i ostalima koji su zainteresirani za rad i istraživanje predmetnog područja. U prostorima gdje je živio i radio sam umjetnik, omogućit će se uvjeti za podizanje načina usvajanja znanja i razvoja kreativnosti na jedan sasvim novi način. Najprije radi

poticajnih karakteristika prostora, a zatim i radi izloženosti utjecaju umjetnosti koja se u tim prostorima nalazi.

Unatoč tome što Hrvatska ima i druge značajne kipare, malo je primjera čija se ostavština, umjetnička domaća i svjetska reputacija može komparirati s onom Ivana Meštrovića. Temeljem toga ideja da Muzeji Ivana Meštrovića postanu nacionalna referentna točka za pitanja koja se dotiču skulpture, nameće se sama po sebi.

Takav centar bio bi baza za istraživanja bilo znanstvenog ili umjetničkog karaktera, a mogao bi postati i platforma za širu edukaciju za sve dobne skupine.

Muzeji Ivana Meštrovića kao platforma promocije Ivana Meštrovića i njegove umjetnosti

Namjera je domaćim i međunarodnim suradnjama pozicionirati Ivana Meštrovića i učvrstiti ga na područjima i prostorima na kojima je djelovao. Sustavnim radom na identitetu putem svega što iz same ustanove izlazi (od web stranice, Internet marketinga do izložbenih publikacija i znanstvenih radova) cilj je stvoriti prepoznatljive načine komunikacije koja će se povezivati s Meštrovićem. Samo kontinuiranim i visoko kvalitetnim metodama moguće je u svijest domaće i međunarodne publike ugraditi prepoznatljivost Meštrovićevog imena, ali i ustanove koja o tome skrbi.

Strateški cilj Muzeja Ivana Meštrovića je stvoriti prepoznatljivu platformu iz koje će dalje rasti razni oblici stručnih suradnji iz područja znanstvenog istraživanja, edukativnih i pedagoških aktivnosti, izložbenog programa, povezivanja s dionicima kulturnog turizma i aktivnosti muzeja u društvu.

Iznimna pažnja posvetit će se povezivanju umjetnosti Ivana Meštrovića uz nacionalne toponime koje je obilježio, što će voditi stvaranju svojevrsnog projekta *Meštrovićev znak u Hrvatskoj*. Zadaća projekta je podizanje svijesti o tome koliko je Meštrovićevo djelo utkano u tkivo nacionalnih prostora, koliko je Meštrovića prisutno u svakodnevnom životu građana u čijem je javnom prostoru prisutan, a podizanje te svijesti rezultat će povezivanjem baštine s narodom kojem je ostavljena, što pak dovodi i do povezivanja umjetnika i države, odnosno pojedinih gradova, kao nerazdvojne cjeline i na inozemnoj razini.

Izložbeni projekti

Međunarodna suradnja

Meštrović u Pragu

- do sada je ostvarena suradnja s Institutom za povijest umjetnosti pri Akademiji znanosti Češke Republike i s Muzejom Stanislava Sucharde
- provedena su istraživanja vezana uz veze Ivana Meštrovića sa češkim političarima i umjetnicima (2015.)
- u planu je izložba Ivana Meštrovića u Pragu – mogući partner Narodna galerija (treba dogovoriti)
- priprema knjige radnog naslova *Kontakti i susreti Ivana Meštrovića sa češkim političarima i umjetnicima*

Meštrović i Pariz

- slijedom dosadašnje suradnje s Musée Rodin (Ivan Meštrović kod Rodina – Hrvatska ekspresija, 2012 – 2013; Rodin u Meštrovićeveu Zagrebu, 2015.; Rodinova 'Meditacija' u Splitu, 2015.) nastavljaju se istraživanja Meštrovićevih veza s francuskom umjetničkom i političkom sredinom
- Meštrović će biti zastupljen na velikoj izložbi posvećenoj 100 godišnjici Rodinove smrti u Grand Palaisu (proljeće 2017)
- Istraživački projekt *Klasicizam francuske škole u modernoj hrvatskoj umjetnosti: Klasični elementi u djelu Ivana Meštrovića*, prijavljen za 2017., vezan je uz rad na doktorskoj disertaciji Barbare Vujanović, *Klasični elementi u djelu Ivana Meštrovića*

Meštrovićeve retrospektive u Krakowu

- priprema retrospektive Ivana Meštrovića u Međunarodnom kulturnom centru u Krakowu za 2017.
- slijedom odobrenih sredstava od Grada Zagreba za 2016. predviđeni posjeti Krakowu, u cilju pripreme izložbe

Gostovanje izložbe *Skulptura i nagost – tjelesnost i erotika u djelima Ivana Meštrovića* u Ljubljani

- izložba koja je postavljena u Gliptoteci HAZU u Zagrebu (siječanj – ožujak 2016.) prenijet će se u Cankarjev dom (jesen – zima 2017.)
- voditeljice projekta, kustosice izložbe: Barbara Vujanović, Zorana Jurić Šabić; autori izložbe: Dalibor Prančević, Zorana Jurić Šabić, Barbara Vujanović

Mađarska

Potpisan je program kulturne suradnje između Ministarstva kulture RH i Ministarstva ljudskih resursa Mađarske za 2016., 2017. i 2018. godinu temeljem kojega će se razmjenjivati izložbe suvremene likovne umjetnosti, dizajna i fotografije. Među prijedlozima hrvatske strane je i izložba djela Ivana Meštrovića.

Umjetnik kod Meštrovića

Ciklus *Umjetnik kod Meštrovića* pokrenut je s namjerom da postavlja pitanja, potiče na istraživanje, probudi kreativnost i natjera na preispitivanje granica. U ciklusu su sudjelovali: Bourek 2010., Trebotić 2011., Stošić 2012., Vasko Lipovac 2013., Marija Ujević Galetović 2014., Auguste Rodin 2015., najava za 2016.: Kažimir Hraste.

Kao profesor na likovnoj akademiji, Meštrović je sudjelovao u formiranju novih umjetnika, a izlaganjem u Muzejima Ivana Meštrovića i sudjelujemo u afirmaciji suvremene likovne scene dajući tako Muzejima ulogu centra istraživanja skulpture.

Kao profesor na likovnoj akademiji, Meštrović je sudjelovao u formiranju novih umjetnika, a izlaganjem u Muzejima Ivana Meštrovića i sudjelujemo u afirmaciji suvremene likovne scene dajući tako Muzejima ulogu centra istraživanja skulpture.

Svaka od izložbi pokazala je djela jednog umjetnika u prostoru Ivana Meštrovića, svaka izložba donijela je niz novih pitanja za umjetnika koji je izlagao ili kojega se izlagalo, a Meštroviću je stvoren jedan novi prostor o kojem je i sam govorio. To je prostor u kojem i on sam izlazi pred ispit, a njegova misao već je u prvoj izložbi ciklusa dala najbolji odgovor: *Suvremenici mi nisu opasni, niti ih se bojim ni stidim, već „bivši“ i „idućí“, - u vremenu gdje ove oznake nestaju leži moja trema pred ispitom.*

MeštArt

Program MEŠTART započet je 2009. godine u cilju aktualizacije i novoga čitanja opusa Ivana Meštrovića kroz suvremene umjetničke izričaje.

U sklopu programa MEŠTART do sada su ostvarene sljedeće izložbe:

2010., Atelijer Meštrović, Zagreb, Na dasci: Atelijer Meštrović & Street Art, međunarodna izložba (Slaven Lunar Kosanović, Ronald Aleksander Lindgreen, Aleksandar Angel Milivojević, Filip Morka Burburan, Flying Förtress, Marko Zets Prpić)

2011., Atelijer Meštrović, Zagreb, Amela Frankl: Za Zdenac života

2011., Galerija Meštrović, Split, Vedran Perkov: Useljenje

2013., Galerija Meštrović, Split, Petar Barišić i Loren Živković Kuljiš: Tranzicije

2014., Atelijer Meštrović, Zagreb, Petar Barišić i Loren Živković Kuljiš: Tranzicije

2014. – 2015., Atelijer Meštrović, Zagreb; Galerija Meštrović, Split, Ana Kuzmanić: Dijalog I, II i III

2016. – 2017., Atelijer Meštrović, Zagreb, Tanja Ravlić

OČEKIVANI ISHODI

Očekivani ishodi idu u pravcu ostvarenja vizije i misije Muzeja te vrijednosti koje ustanova promiče.

Sustavnom obradom, zaštitom i istraživanjem građe očekuje se napredak na području stručnog rada.

Poboljšavanjem uvjeta pohrane građe kao i njenom preventivnom zaštitom i restauracijom povećat će se razina zaštite građe. Digitalizacijom građe utjecat će se također na njenu zaštitu, ali i omogućiti njenu veću dostupnost prema krajnjim korisnicima – istraživačima i znanstvenicima, posjetiteljima, studentima. Očuvana građa, kao i osnažen stručni rad nužan su preduvjet za kvalitetnu interpretaciju i komunikaciju baštine o kojoj Muzeji skrbe.

Prikupljanjem građe i kvalitetnom otkupnom politikom obogaćivat će se fundusi, kulturna baština sačuvati u nacionalnoj ustanovi. Obogaćivanje fundusa vodi do novih istraživačkih spoznaja kao i do novih izložbenih i edukativnih projekata.

Ulaganjem u infrastrukturu, održavanje i modernizaciju stvorit će se bolji uvjeti za rad stručnih i drugih djelatnika, obogaćivanje sadržaja i ponude Muzeja te uvjeta za posjetitelje. Stvaranjem novih prostora za aktivnosti stručnih djelatnika, izložbe i edukativne sadržaje, otvorit će se šire mogućnosti profesionalnih ostvarenja u ustanovi. Modernizacija postava, realizacije kvalitetnih izložbenih projekata i publikacijska djelatnost utjecat će na uspješniju komunikaciju i interpretaciju baštine i vidljivost Muzeja u lokalnoj i široj zajednici.

Izložbenim projektima koji se bave građom, ali i onima koji u postojeći kontekst dovode suvremene umjetnike, zajedno s otvorenim pristupom prema stručnjacima koji se bave skulpturom, stvorit će se snažno središte za istraživanje skulpture.

Daljnjim istraživanjima i objavom publikacija povećat će se razina svijesti o Ivanu Meštroviću kao jednom od najvećih domaćih i svjetskih umjetnika, a *brendiranje* njegove ostavštine dovest će do formiranja prepoznatljivog Meštrovićevog znaka.

Redovna pedagoška djelatnost te razna događanja (izložbe, predavanja, koncerti) učinit će Muzej mjestom formalne i neformalne edukacije, mjestom provođenja svakodnevnog života zajednice u kojoj djeluje. Dodatna suradnja sa znanstvenom i obrazovnom zajednicom te turističkim sektorom povećat će broj posjetitelja i uopće krajnjih korisnika. Muzej će postati mjestom poželjnog turističkog odredišta.

Sve navedene aktivnosti i djelovanje u smjeru ostvarenja strateških ciljeva čine Muzeje Ivana Meštrovića važnim i nezaobilaznim čimbenikom društvenog, kulturno-prosvjetnog i gospodarskog života zajednice u kojoj djeluje pa i šire.

 v.d. ravnateljica Muzeja Ivana Meštrovića
Sandra Grčić Budimir

